

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล  
สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข



นางพิศมัย อานัญจวนิชย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา  
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2541  
ISBN 974-331-737-6  
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ACADEMIC ADMINISTRATION  
IN NURSING COLLEGES, UNDER THE JURISDICTION OF  
PRABOROMRAJCHANOK INSTITUTE,  
MINISTRY OF PUBLIC HEALTH**

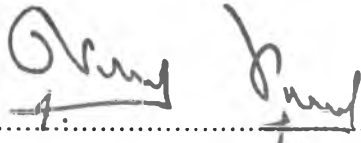
**Mrs. Pitsamai Ananjanich**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
For the Degree of Master of Education in Educational Administration  
Department of Educational Administration  
Graduate School  
Chulalongkorn University  
Academic Year 1998  
ISBN 974-331-737-6**


หัวข้อวิทยานิพนธ์      การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล  
สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข

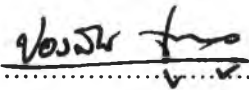
โดย                      นางพิศมัย      อานัญจวนิชย์  
ภาควิชา                บริหารการศึกษา  
อาจารย์ที่ปรึกษา      อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล

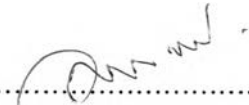
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ  
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา  
(อาจารย์ ดร.ปองสิน ชูวัฒนกุล)

  
.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา กุปรัตน์)

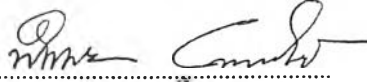
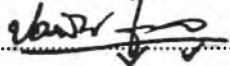
พิศมัย อานัญจนนิษฐ์ : การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยพยาบาล  
สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข (A STUDY OF STATE AND  
PROBLEMS OF THE ACADEMIC ADMINISTRATION IN NURSING COLLEGES, UNDER  
THE JURISDICTION OF PRABOROMRAJCHANOK INSTITUTE, MINISTRY OF PUBLIC  
HEALTH) อาจารย์ที่ปรึกษา: ดร.ปองสิน วัฒนกุล ; 186 หน้า. ISBN 974-331-737-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัย  
พยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข โดยทำการศึกษาจากประชากรซึ่งเป็น  
ผู้บริหารจำนวน 67 คน และกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 242 คน เครื่องมือในการวิจัย  
ใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ทำการศึกษาในขอบเขตการวิจัย  
ครอบคลุมงาน 6 ด้าน คือ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดและ  
ประเมินผล การวิจัยและการพัฒนา และการบริการวิชาการแก่สังคม

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการมีการดำเนินการหลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น ในด้าน  
หลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้โดย มอบหลักสูตรให้ไปทำการศึกษาด้วยตนเอง ในด้านการจัดการเรียน  
การสอน มีการจัดแผนการเรียนตามความพร้อมของวิทยาลัย ในด้านการนิเทศการศึกษา มีการจัดนิเทศ  
ภายในโดยปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ ในด้านการวัดและประเมินผล มีผู้รับผิดชอบคือหัวหน้างานการวัดและ  
ประเมินผล ในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม มีการจัดทำแผนงานและประเมินผล

ในเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการ พบว่า ด้านหลักสูตรและด้านการจัดการเรียนการสอน  
มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อยที่สุด ส่วนด้านที่เหลือ มีระดับปัญหาอยู่ในเกณฑ์น้อย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....  
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา .....  
ปีการศึกษา ..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิติ .....   
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....   
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม .....  
.....

# # 4083813727 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION  
KEY WORD: STATE / PROBLEMS / ACADEMIC ADMINISTRATION

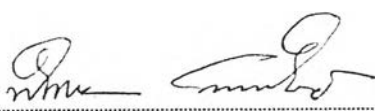
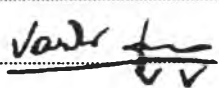
PITSAMAI ANANJAVANICH : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS OF THE ACADEMIC  
ADMINISTRATION IN NURSING COLLEGES. UNDER THE JURISDICTION OF  
PRABOROMRAJCHANOK INSTITUTE. MINISTRY OF PUBLIC HEALTH. THESIS ADVISOR :  
PONGSIN CHUWATTANAHUL, Ph.D . 186 p.p. ISBN 974-331-737-6.

The purpose of this research was to study opinions of administrations and instructors in nursing colleges at Praboromrajchanok Institutes, Ministry of Public Health in order to find the state and problems of the academic administration. The samples are 67 administrators and 242 instructors. The instruments used for this study were questionnaires. The data were analyzed by frequency and percentage running through SPSS Program. For the purpose of this study research framework was limited in 6 areas which are 1) Curriculum , 2) Learning and Instruction, 3) Supervision , 4) Evaluation , 5) Research and Development , and 6) Social service.

Following are some of the results found in those 6 areas respectively , a Self-study was the way in which the curriculum implementators used in order to get acquainted to new curriculum , a plan according to the readiness of each institute was made in relation to learning and instruction , an orientation for new staff was held for staff supervision, a staff was appointed to take responsibility for academic evaluation , a plan was made for research and development , and also a plan and evaluation was made for social service.

The respondents indicated that of 6 areas of study . the problem in the area of curriculum ; and learning and instruction was at the lowest level which the rest was at low level.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา .....  
สาขาวิชา..... บริหารการศึกษา .....  
ปีการศึกษา..... 2541 .....

ลายมือชื่อนิติ.....   
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....   
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.ปองสทิน ชูวัฒนกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณัฐนิภา คูปรัดน์ ดร.ไพฑิณี นุฎถกิจ และ ดร.ละเอียด แจ่มจันทร์ อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยทุกท่าน ได้ให้คำแนะนำด้วยความเมตตากรุณามาโดยตลอด และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย และทุนมูลนิธิหม่อมเจ้าหญิงบุญจิราธร (ชุมพล) จุฑาธุช ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ ความห่วงใยและกำลังใจ สถาบันพระบรมราชชนก ที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการให้เก็บข้อมูล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล รองผู้อำนวยการและคณาจารย์ทุกท่านของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก เพื่อนร่วมรุ่นทุกคนที่มีน้ำใจและให้ความช่วยเหลือในยามทุกข์ และทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ในโอกาสนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างหาที่สุดมิได้ตลอดชีวิตคือ คุณแม่ อุไร สุขเสวบัณฑิต มารดาผู้รับภาระ รับทุกข์ - สุข ร่วมกับผู้วิจัยตลอดการศึกษาครั้งนี้

พิศมัย อานัญจวนิชย์

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย .....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ .....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญตาราง .....	ช
สารบัญแผนภูมิ .....	ฌ
บทที่	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	4
ขอบเขตของการวิจัย .....	4
คำจำกัดความของการวิจัย .....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย .....	7
วิธีดำเนินการวิจัย .....	7
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย .....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	10
การจัดการศึกษาพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข .....	10
วิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก .....	13
หลักสูตรที่ดำเนินการผลิต .....	16
สภากาชาด .....	20
การบริหารงานวิชาการ .....	21
ความหมายและความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ .....	22
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ .....	24
ขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบและการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาพยาบาล .....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย ..... 61
	วัตถุประสงค์การวิจัย ..... 61
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ..... 61
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ..... 65
	การเก็บรวบรวมข้อมูล ..... 67
	การวิเคราะห์ข้อมูล ..... 70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ..... 71
	ตอนที่ 1 สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ..... 73
	ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการ ..... 77
	ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารงานวิชาการ ..... 124
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ..... 143
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย ..... 143
	วิธีดำเนินการวิจัย ..... 143
	สรุปผลการวิจัย ..... 144
	อภิปรายผล ..... 148
	ข้อเสนอแนะใน การนำผลการวิจัยไปใช้ ..... 144
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย..... 146
	รายการอ้างอิง ..... 158
	ภาคผนวก ..... 167
	ประวัติผู้เขียน ..... 186



## สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อวิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกแบ่งตามภูมิภาค .....	14
2	รายชื่อวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนกและ หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ที่ดำเนินการผลิต .....	18
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตาม สัดส่วนของจำนวนอาจารย์ในแต่ละวิทยาลัย .....	62
4	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย .....	64
5	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน .....	68
6	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม .....	73
7	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร .....	77
8	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน .....	86
9	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา .....	96
10	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล .....	103
11	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา .....	111
12	ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม .....	117
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร .....	124
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน .....	127

15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา .....	131
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล .....	134
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา .....	136
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านการบริการวิชาการแก่สังคม .....	138
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัญหาการบริหารงานวิชาการ .....	141

## สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1      กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

29